

אמנות

תיאטרון

אשה וכספת לילד

ירמיה (מאת פדריקו גרטיה לורקה; עב: רית: רפאל אליעזר; ביים: שמואל בוניס; תפאורה: יגאל תומרקין; מוסיקה: גרי ברי תני) — הוא יותר מחזה של רגשות מאשר מחזה של עלילה. במידה וישנה עלילה, הרי היא סובבת על ציר אחד שהוא ירמיה עזי מה (כתיה לנצט) — בת כפר בראש הרועה בילד. ירמיה אינה יכולה להגשים את מבו קשה, ספק באשמתה, ספק באשמת בעלה (יוסף ידן). בסופו של דבר היא רוצחת את בעלה, שרק הוא מסוגל, בהתאם להשקפתה, להעניק לה את פרי בטנה הנכסף. ירמיה הוא מחזה המורכב ממחזרות שי רים, פיוטיים מאד, שנושאים המרכזי הוא רגש האמהות הפועם בלב כל אשה, כפי שרגש זה מצטייר בעיניו של משורר שי איננו עומד על הריוק הראיליטי באירועים השונים.

פיוט והווי, החי המחזה והנימה ה פיוטית שבו נשאבו עלידי לורקה ממקורות המסורת הספרדית. כדי להעביר את אחירתו של מחזה עממי לבמה של מדינה אחרת, היה על הבמאי שמואל בוניס לעמול קשה. יתכן שבעיה זו פגעה בסופו של דבר במח זה כולו. משום שכל שבועים רצה לסגל יותר את ההוי והמסורת הספרדית לבמת הקאמרי, נמצאו המחזה ועלילתו נפגעים יותר.

הרמות המרכזיות על הבמה, מבין 23 ה משתתפים, היא דמותה של ירמיה עצמה. בתיה לנצט עלתה בתפקיד זה על כל מה שאפשר היה לצפות ממנה. היא היתה פיו טית ואנושית גם יחד, התגברה על הטקסט המתאר בגלוי לב נושאים המסופרים בדרך כלל מפה לאוזן, גילמה דמות אנושית קרובה לא ברור רק מדוע הוטל תפקידו של הבעל הואן על יוסף ידן. לורקה רואה ב חואן את דמותו של אדם חלש, חסר אופי וחסר דמות. יוסף ידן, עם כל רצונו הטוב, לא הצליח לשכנע כי הוא נתון בתכונות כאלה.

בניגוד למטרה שהעמיד לעצמו הבמאי, ירמיה איננו מחזה עממי. על במת הקאמרי מוצגת התרחשות חיים בתיאור פיוטי, תפ אורה סוריאליסטית ותמציתית ומוסיקה יפה, אשר ספק אם תוכה להצלחה המונית.

מאחורי הקלעים

ראש גזר בפאריס

מחזה מוסיקאלי מקורי נמצא עתה בשלבי כתיבתו, לפי הזמנת תל"ט. המחזה ייקרא בשם האופון ויתאר את לבטי לימור דיהם של עולים חדשים מבוגרים, העומדים בהצלחה בסופו של דבר במבחן הקשה ב יותר: לימוד השפה העברית. לצורך כתיבת המחזה מבלים מחברו, יורם מטמור והמלחין יוחנן זראי, שעות אחדות ביום באולסן, על מנת לעמוד מקרוב על צורת הלימודים ב מוסד חינוכי זה. . . . **הזמנה לפאריס** נתקבלה בתיאטרון זירה, לפי כתובתם של משתתפי פרנטואה ראש גזר. את ההזמנה שיגר אחד מגדולי האמרגנים בפאריס, לפי עצתו של נציגו בישראל. בתיאטרון דנים עדיין בשאלה אם לצאת לפאריס ברפרטואר של מחזה אחד או להעמיד כתנאי גם הופעה במחזה אחר. . . . **מועמד לנשיעה** ל פאריס הוא תיאטרון הבימה. ההזמנה לפס טיבאל התיאטרוני השנתי כבר נתקבלה, אר למ מרבית חברי ההנהלה מתנגדים לנשיעה שהתוצאה הרצינית ביותר שלה תהיה גרעון כספי ניכר בקופת התיאטרון. . . . **כדיחות ישראליות** הוכנסו כבר לתוכניתו של תיאטרון הסאטירה הפולני וואנאבונדה, ה מיסייר עתה בישראל. בדיחות אלה הוכנסו לתוכנית חלף אלה שהוצאו ממנה משום שנושאייה היו בלעדיים לחיכוך הפנימי ב פולין. . . . **פאנודות פיניות** מצוירות על לוחות מאוונט מוצגות בגאלריה זוטא בתל-אביב. הפאנודות הן עבודותיו של ה צייר שלמה ריבוביץ, המתקשקש לצייר ב צבעי שמן דקאק על לוחות מאוונט. נוש אים אחרים לציוריו: קומפוזיציות דמיונות, יערות עז, בקתות אפריקאיות, ארמונות הודיים, סירות-מפרשים וים כחול. . . . **הווי תימני** יוצג בקרוב באהל. לכבוד יובלו של השחקן התימני סעדיה דמארי הטיל ה מרכז לתרבות של ההסתדרות על התיאטרון להציג את המחזה המבשר, שנכתב על-ידי דמארי ושהאהל סרכ עד כה להציגו. את המחזה תציג להקה מיוחדת של התיאטרון, בעיקר בריכוזי העולים בני עדות המזרח.

ספרים

מקור

מלהמה, אהבה ובגידה

כבשת הרש (מאת משה שמיר, ספרית פועלים, 282 עמודים) — הוא נסיונו של סופר ישראלי לראות את פרשת דוד ובתי שבע בעיני קורבנה העיקרי — אוריה החתי עצמו. אוריה, אציל חתי, אשר יצא לשוטט על פני העולם כדי ללמוד את סוד נפילתן ותקומתן של ממלכות, מתאר את כל מסכת יחסיו עם בתישבע, יואב בן צרויה, דוד ואישים אחרים, ביומנו, אשר נכתב בצל חומותיה של רבת עמון הנצורה.

בין הסתערות למשנה, מתאר אוריה את בואו לארץ כנען ואת פנישתו הראשונה עם דוד, אשר חדר לחצרו של אכיש מלך גת והעמיד פני מטורף, כדי להינצל מניקמת ה פלשתים. הוא מעריך את דוד, הולך אחריו כלאש ובמים.

אין זו הערצה עיוורת. אוריה (או כשמו החתי אוראאה) רואה את כל תכונותיו ה חיוביות והשליליות של מנהיג הריקים וה פוחזים. הוא מכיר את דוד המסכן את עצמו ואת אנשיו כדי להציל מידי הפלשתים יהו דים כפוי טובה — ואת דוד המתפלש ב אפר ומסרב לרדוף אחרי העמלקים, אשר שרפו את עירו ציקלג וחספו את נשותיו. הוא רואה את דוד המעניש את נבל הכר מלי על שגול את כיבשת אריסו העני — ואת דוד הגורם למות נבל כדי לגזול את אשתו האהובה, אביגיל.

מי בגד? בין כתיבת פרק זכרונות ל משנה, מבחין אוריה כי יחסו של יואב בן צרויה, מפקד המהנה, הפך מזוהר ביותר אליו. הייתכן כי היחס נשתנה כתוצאה מ איגרתו הסודית של דוד, אשר הביא אוריה מירושלים?

חששותיו של אוריה גוברים ככל כפליים, כאשר מזהירים אותו ידידיו מפני הסכנה הגדולה הצפויה לו ומפצירים בו להימלט.

אולם הוא אינו שועה לאזהרות מעורפ לות ואינו שם לב אפילו לדברי הנסיך אב שלום, המגלה לו כי דוד שכב עם בתישבע אשתו, הוא משוכנע שדברי אבשלום אינם אלא בדותה, המיועדת לרתמו למרכבה ה פוליטית של הנסיך השאפתן.

האמת לאמיתה מתגלה לאוריה רק ברגע הדרמטי, בו שולף יואב את איגרת דוד, קורא אותה באוזניו ומשביע אותו להי מלט. אבשלום צדק: דוד, שרצה להיפטר מאוריה, פקד על יואב לשלחו אל מקום הקרבות הנוראים ביותר ולסגת מאחריו, כדי להניח לעמונים לחסלו.

אוריה אינו נמלט. הוא יושב באהל ו מסיים את כתיבת זכרונותיו המרים. מי בגד בו? האמנם נאנסה בתישבע עלידי דוד, או שמא משכה היא, נכדת אחיתופל הגלילי, את המלך ברשת קסמיה? ומה גרם לבגידה? האמנם גרמה לכך שאפתנותה של בתישבע, אשר סיברה להישא לאוריה כל עוד לא עלה הוא לגדולה — או אולי גרמה לכך עזיבתו המופרזת של אוריה, שלא ניסה להכניע את בתישבע לרצונו?

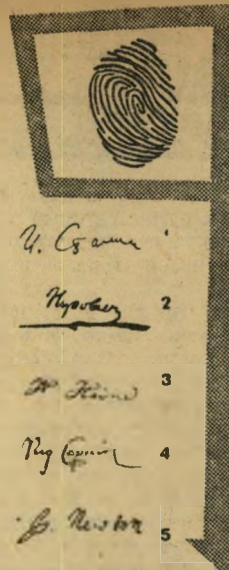
חותם פוליטי. הספק המר מביא את אוריה לידי החלטה גורלית: "עלי למות מ רצוני, מכוחו... עלי למות מרצוני, בן חורגי, בו לכל, נעלה על כל. יקטן דוד ומעשיו, תקטן בתישבע עד כי תהיה לאחת הנקבות המתיחמות, המבקשות את החזק בזכרים."

עם קבלת החלטה, מגיע אוריה למסקנה כי המאורעות האחרונים גילו לו את אשר יצא לבקש — את סוד תקומת הממלכות: הממלכה הקמה לא קמה, והנופלת לא תפול — כי אך כוב ה... ממלכה מה היא ואיה היא? הבכף היחפשו? התאכל? היצעד עליה פוער, או עיף ינוח בחיקה? רק שקר היא, פתיות הכסילים המאמינים בה..."

מותו של אוריה אינו התאבדות רגילה. הוא קרב אל שער רבת עמון, משליך מע ליו את נשקו וקורא לנצורים לפתוח לו שעריהם לשלום. העמונים הנדהמים פות חים את השער. יואב ואנשיו פורצים בשא גת-מלחמה ומסתערים. העמונים מתאוששים, סוגרים את השערים והורגים את אוריה.

על סצנת המוות ובמידת מה גם על שאר חלקי הספר סבועה חותמת פוליטית מסו יימת. הסתערות יואב על השער נראית כ ביקורת כלפי פעולות ישראליות חדשות יותר, שכאו זמן קצר לאחר הכרזת מדי גיות על שאיפת ישראל לשלום. ואילו הפי ליטים המואביים המעודדים את בני עמון לקרב דומים הפלוא לפליטי פלשתינה.

התניר את החתימה?

לפניך חמש חתימות של אישים ידועים (ביניהם רודן, גנרל, משורר, איצטננק ואיש מדע). תוכל לזהות את החתימות הללו? בעל התשובה הנכונה הראשונה שתפתח יזכה בפרס של 25 ל"י.

כל פותר יקבל 3 מלוי קרטי S — חינוס! את הפתרונות נא לשלוח במעטפה סגורה עד ה-17.4.57 לת. ד. 525, ירושלים, עבור "חידון מלוי קרטי S" ונא לציין את השם והכתובת המדויקת של פותר החידון.

מלוי קרטי S-3 בלירה 1 | חידון

מתאים לכל עט כדורי
תוצרת עפרונות ירושלים בע"מ

מיוחד לשיכונים:

מגרשים ברחובות

תל-אביב, טלפון 24749